

Valtuustoaloite Vaalan Keskusta

Khall 15.02.2022 § 50

Valmistelija Ari Niskanen, hallintojohtaja, puh. 0400855924, ari.niskanen@vaala.fi

Taustaa:

Biokaasun käyttö yleistyy raskaan liikenteen polttoaineena. Vihreä vety tulee olemaan merkittävässä roolissa Euroopan energiaratkaisuissa. Vaala sijaitsee vt22 varrella Kajaani – Oulu välin keskellä lisäksi Kuhmosta Ouluun menevä liikenne menee vt 22 pitkin. Näin ollen Vaalassa olisi erittäin hyvä biokaasun tankkausaseman paikka.

Aloite:

Vaalan Kunta tai Vaalan Vesi ja Lämpö Oy perustaa hankkeen, jossa kartoitetaan biokaasun valmistuksesta sekä sen jalostuksesta liikenne polttoaineeksi kiinnostuneet tahot. Mahdollisten syötteiden ja niiden sijainnin lisäksi kartoitetaan mahdollinen laitoksen sijainti ja samalla päivitetään aiemmin tehty biokaasuselvitys. Lisäksi kartoitetaan vihreän vedyn valmistuksen mahdollisuudet Vaalassa. Hanke pitää aloittaa mahdollisimman pian ja kartoituksen tulokset olisi hyvä olla valmiina syksyyn mennessä. Aloite on kokonaisuudessaan liitteenä.

Esittelijä Kunnanjohtaja Raiskila Miira

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus lähettää aloitteen elinvoimalautakunnalle valmisteltavaksi.

Päätös: Hyväksyttiin

Elinvltk 22.02.2022 § 35

47/00.02.00/2022

Valmistelija Tekninen johtaja Matti Kaikkonen, 0400 855 954, matti.kaikkonen@vaala.fi

Vaalan kunnanhallitukselle on tullut valtuustoaloite, jossa Vaalan kunta tai Vaalan Vesi ja Lämpö Oy perustaa hankkeen, jossa kartoitetaan biokaasun valmistuksesta sekä sen jalostuksesta liikennepolttoaineeksi kiinnostuneet tahot. Mahdollisten syötteiden ja niiden sijainnin lisäksi kartoitetaan mahdollinen laitoksen sijainti ja samalla päivitetään aiemmin tehty biokaasuselvitys. Lisäksi kartoitetaan vihreän vedyn valmistuksen mahdollisuudet Vaalassa. Hanke pitää aloittaa mahdollisimman pian ja kartoituksen tulokset olisi hyvä olla valmiina syksyyn mennessä.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 15.2.2022 § 50 päätöksellä lähettänyt asian elinvoimalautakunnalle valmisteluun. Valtuustoaloite on kokousaineiston liitteenä.

Biokaasu:

Biokaasun tuotanto ja käyttö Suomessa 2030 SUOMEN BIOKIERTO JA BIOKAASU RY:N JULKAISUJA kesäkuu 2020 (julkaisu liitteenä kokousaineistossa), mukaan kiristyvät päästövähennystavoitteet ovat lisänneet teollisuuden, maatalouden ja liikennesektorin kiinnostusta biokaasua ja biometaania sekä ravinteiden kierrätyksen tehostamista kohtaan. Sekä biokaasun tuotanto että kysyntä ovat kasvaneet tasaisesti Suomessa ja Euroopassa. Biokaasutoimialalla on potentiaalia niin raaka-aineiden hyödyntämisen kuin biokaasun tuotannon suhteen.

Suomessa biokaasun tuotanto ja käyttö ovat lisääntyneet vuosittain, mutta suurempi kasvuloikka on vielä ottamatta. Maataloudessa syntyvien sivuvirtojen ja tähteiden hyödyntäminen kiinnostaa kyllä laajasti, mutta investointeja ei vastaavalla tavalla synny. Keskeisimmät investointeja hidastavat tekijät ovat kannattavuuteen ja toimintaympäristön pitkän tähtäimen epävarmuuteen liittyvät kysymykset.

Vety:

Vety on vanha keksintö, mutta siitä puhutaan tänä päivänä yhä enemmän. Tulevaisuuden energiajärjestelmässä vety voi auttaa tasaamaan energian tuotannon ja -kulutuksen vaihteluja, ja se mahdollistaa aurinko- ja tuulivoiman lisäämisen energiajärjestelmässä.

Päästötön sähkönsiirto, sähköverkon joustavuuden lisääminen ja puhtaammat teollisuuden prosessit ovat välttämättömiä askelia energiamurroksen toteuttamiseksi. Vety voi ominaisuuksiensa ansiosta edistää merkittävästi näiden tavoitteiden saavuttamista.

Yksi hiilestä irtautumisen keskeisiä haasteita EU:n vuoden 2050 strategialle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi on siirtyminen harmaan vedyn tuotannosta enemmän vihreään vetyyn. Vihreää vetyä tuotetaan uusiutuvilla energialähteillä, kuten tuuli- ja aurinkoenergialla, elektrolyysiprosessissa, jossa vesimolekyylit hajotetaan sähköön avulla happi- ja vetymolekyyleiksi.

Vihreän vedyn osuus on tällä hetkellä vain 5 prosenttia vedyn kokonaistuotannosta. Sillä on kuitenkin keskeinen asema taloutemme energiamurroksessa, sillä elinkaarensa aikana ja eri käyttötarkoituksissaan vihreä vety ei aiheuta lainkaan hiilidioksidipäästöjä.

Kansainvälisen uusiutuvan energian järjestön IRENA:n julkaiseman raportin mukaan vihreä vety voisi olla avainasemassa hiilestä irtautumisessa paljon energiaa kuluttavilla teollisuudenaloilla. Näitä aloja ovat esimerkiksi kemianteollisuus ja rahtikuljetukset sekä lento- ja meriliikenne, jotka ovat edelleen erittäin saastuttavia.

Joustavuutta energian kysynnän ja tarjonnan osalta voisi lisätä myös elektrolyysilaitteet, jotka hajottavat vesimolekyylejä sähköön avulla vedyksi

ja hapeksi, sekä suuret polttokennot, jotka auttavat valjastamaan uusiutuvista lähteistä tuotetun sähkön ja varastoidun vedyn. Nämä mahdollistaisivat entistä suuremman tuuli- ja aurinkoenergian käytön sähköverkossa.

Vaikka uusiutuvan energian tuotannolla voidaan mahdollisesti saavuttaa monia etuja, kestävien energialähteiden, kuten tuuli- ja aurinkoenergian, käyttöön liittyy edelleen merkittäviä haasteita. Uusiutuvan energian tuotanto ei esimerkiksi aina riitä kattamaan yhteiskunnan vaihtelevaa sähköntarvetta. Koska kysyntä ja tarjonta eivät jatkuvasti kohtaa, on kehitettävä uusia varastointiratkaisuja.

Hankerahoitusta on mahdollista hakea ja sitä on jaossa tällä hetkellä selvitystyöhön. Hankerahoittajan ohjeistusta käydään kokouksessa tarkemmin läpi.

Esittelijä

Tekninen johtaja Kaikkonen Matti

Tekninen johtaja:

1. Elinvoimalautakunta päättää aloitteen mukaisen hankkeen käynnistämisen Vaalan kunnan nimissä ja esittää edelleen kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi.
2. Valtuuttaa teknisen johtajan kilpailuttamaan hankeselvitystyön laatijan ehdollisena siten, että kunta hyväksyy tai hylkää annetut tarjoukset.
3. Valtuuttaa teknisen johtajan hakemaan hankerahoitusta kilpailutuksen ja päätöskäsittelyn jälkeen hankerahoittajalta.

Päätös: Hyväksyttiin

Timo Tervonen ilmoitti esteellisyydestään ja poistui kokouksesta osallisuusjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 19.54-20.31.

Arto Kivirinta osallistui varajäsenenä kokoukseen pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 19.54-20.30.
